

LOPPURAPORTTI

JYVÄSKYLÄN KAUPUNKI

TARKASTUSLAUTAKUNTA 24.4.2025

TILINTARKASTUKSEN RAPORTOINTI

Tilintarkastuksen työohjelma on esitetty tarkastuslautakunnalle kokouksessa 15.8.2024.

Väliraportti annettiin tarkastuslautakunnalle tilintarkastuksen toteutumisen seurantaan varten tarkastuslautakunnan kokouksessa 12.12.2025. Lisäksi tarkastuslautakunnalle on raportoitu 20.3.2025 lautakuntien ja viranhaltijapäätösten tarkastuskokonaisuus.

Loppuraportissa esitetään loput vuotta 2024 koskevat tilintarkastuksen havainnot.

Tarkastuskohteiden vastuuhenkilöille on annettu tarvittaessa yksityiskohtaisempi raportti tarkastushavainnoista ja mahdolliset suositukset toimenpiteistä.

HALLINNON TARKASTUS

Tarkastuksen tavoite ja toteuttaminen

Tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että kaupungin hallinnossa noudatetaan sitä koskevaa lainsäädäntöä, johtosäytäntöjä ja määräyksiä. Hallinnon tarkastuksessa kiinnitettiin huomiota ensisijaisesti kuntalain ja kaupunginvaltuuston päätösten ja toissijaisesti julkisuuslain, hankintalain ja hallintolain noudattamiseen.

Tarkastuksessa käytiin läpi pistokokein vuoden 2024

- kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen,
- kaupunkirakennelautakunnan, elinkeino- ja työllisyysjaoston, Tilapalveluliikelaitoksen ja Kylän Kattaus-liikelaitoksen johtokuntien,
- kaupunginjohtajan, talousjohtajan, kansliapäällikön, kaupunkirakennepalveluiden toimialajohtajan, sivistyspalveluiden toimialajohtajan, elinkeino- ja työllisyyden toimialajohtajan, työllisyysjohtajan, elinkeinojohtajan ja kiinteistöjohtajan päätösten asianmukaisuutta.

Lisäksi tarkastettiin kaupunginvaltuuston ja -hallituksen päätöksiä alkuvuodelta 2025.

HALLINNON TARKASTUS

Keskeiset havainnot ja suositeltavat toimenpiteet

Viranhaltijapäätösten tarkastuksen yhteydessä havaittiin päätös, jonka osalta toimivallan perustetta ei voitu yksiselitteisesti todeta. Hallintosäännöstä todettakoon, että olemme jo aiempien tarkastusvuosien yhteydessä todenneet, että toimivaltuudet viranhaltijoiden hankintojen osalta ovat kokemukseemme peilaten laajat ja olemme suositelleet kaupunkia käymään läpi ja tarvittaessa muuttamaan rajoja. Uudistamme tämän suosituksemme.

KUNTALAIN 129 §

Tarkastuksen tavoite ja toteuttaminen

Tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että kaupungin takausten ja lainojen myöntämisessä oli noudatettu kuntalain 129 § määräyksiä. Tarkastuksessa käytiin läpi, oliko kaupunki myöntänyt vuoden 2024 aikana antolainoja ja takauksia.

Keskeiset havainnot

Vuoden 2024 aikana kaupunginvaltuusto päätti myöntää takauksen Jyvä-Parkki Oy:lle. Takausta myönnettiin 100 %:na. Päätöksessä määritettiin takaukselle takausprovisio sekä päätettiin vaatia vastavakuudet. Kaupungilta saadun tiedon mukaan lainapääoma per 31.12.2024 oli 8,0 M€ ja takaukseen oli saatu vakuudeksi 11 M€:n kiinteistökiinnitykset.

- Todettakoon, että komission tiedonannon SEUT 107 ja 108 artiklan soveltamisesta valtiontukiin takauksia (2008/C 155/02) kohdan 3.2 mukaan yksittäinen valtiontakausta ei ole valtiontukea, kun takaus ei kata enempää kuin 80 prosenttia lainasaamisen tai muun rahoitussitoumuksen määrästä.*

OSTOJEN TARKASTUS

Tarkastuksen tavoite ja toteuttaminen

Tarkastuksen tavoitteena oli varmistua ostojen kirjanpitokäsittelyn ja ostolaskuprosessin asianmukaisuudesta. Tarkastus suoritettiin haastattelemalla palveluasiantuntijaa ja taloushallintopäällikköä.

Tarkastukseen valituille tileille suoritettiin läpikulkutestit sekä varmistuttiin, että laskut vastasivat sopimuksia.

Ostotileille suoritettiin analyyttistä tarkastusta vertaamalla toteutuneita kuluja vuoden 2024 talousarvioon. Aineistotarkastus kohdistettiin suurimmille tileille ja varmistuttiin, että laskut täsmäsivät kirjanpitoon, kuuluivat kaupungin toimintaan, kirjaukset olivat oikeilla tileillä sekä asiatarkastaja sekä hyväksyjä olivat asianmukaiset.

Tarkastuksen tavoitteena oli myös varmistaa, että ostoprosessiin sisältyivät asianmukaiset, Monetran palvelukeskuksen hoitamat kontrollit ja että tehtävät oli asianmukaisesti eriytetty.

OSTOJEN TARKASTUS

Keskeiset havainnot ja suositeltavat toimenpiteet

Tarkastuksessa kiinnitimme huomiota, että ostolaskujärjestelmässä ei oltu asetettu euromääräisiä rajoja laskun tarkastamiselle ja hyväksymiselle.

- *Suosittellemme harkitsemaan, olisiko järjestelmään tarvetta asettaa euromääräisiä rajoja laskun asiatarkastamiselle ja hyväksymiselle.*

Kiinnitimme lisäksi huomiota, että toimialajohtajat voivat tehdä hallintosäännön mukaan yli 2 M€:n hankintapäätöksiä. Kokemuksemme mukaan viranhaltijan lähes rajoittamaton hankintavalta ei ole tavanomaista. Suosituksemme tähän liittyen on esitetty Hallinnon tarkastuksen yhteydessä.

PALKKOJEN TARKASTUS

Tarkastuksen tavoite ja toteuttaminen

Tarkastuksen tavoitteena oli varmistua henkilöstöhallinnon ja palkanlaskennan prosessien asianmukaisuudesta sekä varmistaa, että palkkoja maksettiin vain henkilökuntaan kuuluville ja, että sovittuja palkanmaksun perusteita oli noudatettu. Tarkastuksen tavoitteena oli myös varmistaa, että palkanlaskentaprosessiin sisältyivät asianmukaiset Monetran palvelukeskuksen hoitamat kontrollit ja että tehtävät olivat asianmukaisesti eriytetty.

Palkkaprosessia käytiin läpi palvelussuhdepäällikön kanssa.

Tarkastus suoritettiin analysoimalla henkilötason palkkadataa ajalta 1-10/2024 verrattuna vuoteen 2023. Päättäneiden palvelussuhteiden osalta tarkastettiin pistokokein palkanmaksun päättymisen ja aloittaneiden palvelussuhteiden osalta palkan perustumista sopimukseen tai virkamääräykseen. Johtoryhmän osalta tarkastettiin tehdyt palkankorotukset.

Keskeiset havainnot ja suositeltavat toimenpiteet

Tarkastuksessa tehtiin muutamia havaintoja ja annettiin suositukset niiden osalta. Suositukset eivät ole pakottavia. Saimme suositusten osalta kaupungilta vastaukset, joissa kaupunki totesi, etteivät suositukset ole heidän näkökantansa mukaan välttämättä ainakaan suoraan toteuttamiskelpoisia.

TUOTTOJEN TARKASTUS

Tarkastuksen tavoite ja toteuttaminen

Tarkastuksen tavoitteena oli varmistua kaupungin myyntituottojen, maksutuottojen ja muiden toimintatuottojen kirjanpitokäsittelyn ja laskutusprosessien asianmukaisuudesta. Prosessitarkastus kohdennettiin tileihin Joukkoliikenteen myyntituotot sekä Muut tuet ja avustukset.

Joukkoliikenteen tuottoprosessista haastateltiin controlleria ja järjestelmäasiantuntijaa. Prosessin kulun asianmukaisuutta varmennettiin läpikulkutestauksella. Tukien ja avustuksien prosessista haastateltiin talouspäällikköä.

Tarkastuksessa verrattiin myynti- ja maksutuottojen, tukien ja avustusten sekä muiden toimintatuottojen toteumia ajalta 1.1.-30.9.2024 vuoteen 2023 sekä vuoden 2024 talousarvioon ja selvitettiin syyt olennaisille muutoksille ja poikkeamille. Lisäksi suoritettiin analyttinen tarkastus kuukausitasolla 1.1.-31.10.2024. Aineistotarkastusta kohdennettiin vuokratuottoihin ja tarkastettiin suurimpia vuokrasopimuksia sekä yksittäisiä sopimuksia laskuille.

TUOTTOJEN TARKASTUS

Keskeiset havainnot ja suositeltavat toimenpiteet

Tarkastuksessa tehtiin muutamia havaintoja sekä annettiin suosituksia.

Saimme kaupungilta vastaukset osaan suosituksista ja kaupunki totesi mm. että tavoitteena on tehdä täsmäytykset kuukausittain, kaupunki huolehtii, että ohjeistus myyntireskontran osalta käydään koko tiimin kanssa läpi niin, että kaikki ymmärtävät toimintatavat ja että joukkoliikenteen talousprosessista tullaan laatimaan prosessikaavio.

MUITA TARKASTUKSIA

Kuntalain 130 §: Tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että kiinteistöjen luovutuksessa on noudatettu kuntalain 130 §:n määräyksiä luovutuksen tai vuokrasopimuksen markkinaehtoisuuden määrittelyssä. Tarkastuksessa ei todettu huomautettavaa.

Tilinpäätös- ja muistiotositeprosessi: Tarkastuksen tavoitteena oli varmistaa, että pääkirjanpitoon sisältyivät asianmukaiset kontrollit ja että tehtävät oli asianmukaisesti eriytetty. Tavoitteena oli varmistua siitä, että muistiotositteiden kirjaukset oli tehty asianmukaisesti. Tarkastuksessa ei todettu huomautettavaa.

TILINPÄÄTÖS 2024

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN JA TALOUDEN TASAPAINO

Talousarvion käyttötalouden toimintakatteet toteutuivat seuraavasti:

Nettomenot 1 000 euroa	TA 2024	TA+M 2024	TP 2024	Poikkeama euroa	TP/TA+M %
Konsernihallinto	21 929	20 243	19 395	- 848	-4,2 %
Elinkeino- ja työllisyyspalvelut	30 672	30 688	28 249	- 2 439	-7,9 %
Kasvun ja oppimisen palvelut	259 173	261 065	258 579	- 2 486	-1,0 %
Kulttuuri- ja liikuntapalvelut	46 302	46 419	45 037	- 1 381	-3,0 %
Kaupunkirakennepalvelut	11 557	16 903	14 446	- 2 458	-14,5 %
Toimintakate	369 633	375 318	365 706	- 9 612	-2,6 %
Tilapalvelu	- 38 460	- 38 460	- 40 558	- 2 098	5,5 %
Kylan Kattaus	- 1 600	- 1 600	- 1 217	383	-23,9 %
Toimintakate Liikelaitokset	- 40 060	- 40 060	- 41 775	- 1 715	4,3 %
Toimintakate yhteensä	329 573	335 258	323 931	- 11 327	-3,4 %

TALOUSARVION TOTEUTUMINEN JA TALouden TASAPAINO

Vuoden 2024 käyttötalouden sitovissa määrärahoissa ei havaittu olennaisia negatiivisluonteisia ylityksiä.

Vuoden 2024 talousarvion sitovien määrärahojen merkittävät positiivisluonteiset poikkeamat:

- Investointiosa: urheilu- ja retkeilyalueiden menoissa olennainen alitus 5,3 M€, osakkeissa ja osuuksissa menoissa olennainen alitus 6,9 M€.
- Rahoitusosa: lainakannan nettomuutos toteutui 25,4 M€ talousarviossa ennakoitua pienempänä. Alitus johtuu lainojen talousarviota vähäisemmästä nostosta sekä lainojen talousarviota suuremmasta vähennyksestä.

Talouden tasapainon osalta ei havaittu huomautettavaa. Suunnitelmakausi 2025-2027 on voitu laatia alijäämäiseksi, koska kaupungin ylijäämät riittävät edelleen kattamaan taloustilanteen ennakoidun kehityksen. Kaupunki on aloittanut ja toteuttaa tästä huolimatta talouden tasapainottamistyötä vaikka kaupungilla ei ole välitöntä tarvetta kuntalain mukaiselle talouden tasapainottamiselle. Talouden seurannan tulee jatkua aktiivisena.

SISÄINEN VALVONTA, RISKIENHALLINTA JA KONSERNIVALVONTA

Tarkastuksessa perehdyttiin prosessitarkastusten sekä muiden tehtyjen tarkastusten lisäksi vielä erikseen kaupungin sääntöihin ja ohjeisiin sekä haastateltiin sisäistä tarkastajaa ja riskienhallinta- ja turvallisuuspäällikköä.

Tarkastuksen yhteydessä todettiin, että riskienhallinnan käsikirja on valmisteilla. Käsikirja on tarkoitus käsitellä hallituksessa ja valtuustossa vuoden 2025 aikana.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjausryhmä lakkautettiin vuonna 2024. Ohjausryhmä jaettiin talouden ja -hallinnon sekä kehittämisen -ohjausryhmiin. Nyt hallintosäännössä tai toimintasäännöissä ei mainita ohjausryhmiä erikseen (esim. kokoonpanoa, tehtäviä ja jäsenten valintaa).

- *Suosittellemme pohtimaan olisiko tarpeen esimerkiksi hallintosäännössä mainita ohjausryhmät ja niiden tarkoitus.*

Johtopäätöksenä voidaan todeta, että sisäinen valvonta, riskienhallinta sekä konsernivalvonta on asianmukaisesti järjestetty.

TILINPÄÄTÖSKOKONAISUUS

Kuntalaki määrittää tilinpäätöksessä esitettävät asiat. Kirjanpitolautakunnan hyvinvointialue- ja kuntajaosto antaa ohjeita ja lausuntoja kirjanpitolain ja tilinpäätöksen sisällön soveltamisesta.

Tilinpäätös tarkastettiin hyvän tilintarkastustavan edellyttämässä laajuudessa. Emme todenneet olennaista huomautettavaa toimintakertomuksen, taseen ja tuloslaskelman erien sekä muun muassa katkotarkastusten osalta.

Tilinpäätöskirjaan tehtiin tarkastuksen aikana teknisiä korjauksia.

Konsernitilinpäätös on näkemyksemme mukaan laadittu hyvän kirjanpitotavan mukaisesti ja konsernitilinpäätös antaa liitetietoineen oikeat ja riittävät tiedot konsernin toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta.

TILINPÄÄTÖSTARKASTUS

Tarkastuksemme tavoitteena oli varmistaa, onko:

- kaupungin hallintoa hoidettu lain ja valtuuston päätösten mukaisesti,
- kaupungin sisäinen valvonta ja riskienhallinta sekä konsernivalvonta järjestetty asianmukaisesti,
- valtionosuuksien perusteista annetut tiedot oikeita sekä
- kaupungin tilinpäätös ja siihen kuuluva konsernitilinpäätös laadittu tilinpäätöksen laatimista koskevien säännösten ja määräysten mukaisesti ja antaako tilinpäätös oikean ja riittävän kuvan tilikauden tuloksesta, taloudellisesta asemasta, rahoituksesta ja toiminnasta.

Johtopäätös:

- Voidaan antaa vakioimuotoinen tilintarkastuskertomus.

LISÄTIETOJA:

MINNA HAVIA-NIEMI

JHT, KHT

minna.havia-niemi@bdo.fi

BDO Oy (y-tunnus 2776089-4) on suomalainen osakeyhtiö ja itsenäinen jäsenyhtiö BDO International Limitedissä, joka on Yhdistyneen kuningaskunnan lakien mukainen yhtiö (company limited by guarantee). BDO Auditor Oy (y-tunnus 0904285-6) ja BDO Consulting Oy (y-tunnus 1101610-4) ovat BDO Oy:n tytäryhtiöitä. BDO Oy on osa kansainvälistä, itsenäisistä jäsenyryksistä koostuvaa BDO verkostoa. BDO on tavaramerkki BDO verkostolle ja yhteinen nimi sekä kansainväliselle jäsenyrytysten verkostolle, että kunkin maan jäsenyryykselle.

www.bdo.fi